

»PUERI CANTORES« — SUBOTICA

U subotičkoj katedrali-bazilici u zadnje vrijeme postala je najomiljenija misa u 11 sati. Ta je kratka recitirana tzv. »gospodska misa«. Misa je inače na latinskom jeziku, a čitanja i homilija je uvijek na jednom od narodnih jezika koji se govore u Subotici. Ovu misu već nekoliko godina vode sjemeništarci Paulinuma. U školskoj godini 1976/77. sjemeništarci su osobito mnogo pridonijeli ljepoti euharistijskog slavlja. Maturante sjemenišnog zbora u spomenutoj šk. godini s pravom smo mogli nazvati pueri cantores. Još na početku šk. godine formirali su sa svojim profesorom vlč. Josipom Mioćem mali komorni zbor. Njih dva-

Paulinci u Subotici

naest: Antun Čibarić, Marko Paljokić, Leno Nuić, Antun Körmoczy, Andrija Dokić, Leon Gjergji, Bran-ko Vujević, Viktor Nuić, Antun Nua, Josip Bata, Petar Gjergji i Stjepan Balint redovno su nastupili svake nedjelje i blagdanima u katedrali-bazilici. Pjevali su dvoglasne i troglasne kompozicije domaćih i stranih auktora. Većinom su to bili kratki moteti polifonog stila, ili čista polifonija s pratnjom ili a cappella, ili kanoni. Motete su pjevali na izvornim jezicima, na hrvatskom, mađarskom i latinskom. Maturanti su najradije sami pjevali, ali ipak po koji puta su nastupali i s ostalima, s cijelim sjemenišnim zborom. U tim prilikama pjevali su i četveroglasne skladbe. Iako sam ih nazvao pueri cantores, sigurno u onom pravom smislu riječi kako takve poznajemo iz povijesti glazbe ne možemo ovaj komorni zbor nazvati, ali je sigurno i to da je njihovo pjevanje uvijek bilo pripremljeno i da su ugodno muzikalno izveli skladbe. Najviše je po- hvalan njihov trud i ljubav prema dobrim i lijepim kompozicijama koje su s oduševljenjem pripremili. Nama vjernicima bit će drago ako budemo i ove go- dine doživjeli slične mise i tako zajednički još više uzveličati euharistijsko slavlje.

Prof. KOVAČ

NAGRADNO PUTOVANJE VINKOVAČKOG CRKVENOG ZBORA

U vinkovačkoj staroj župnoj crkvi već duže vre- mena djeluje, ustrajno i požrtvovno nastupa mješovi- ti pjevački zbor od 60 članova. Ima ih starijih i mla- đih, više ženskih nego muških. Marno ga i predano vodi i sprema za nastupe s. Karmela Dominković, zbo- rovođa i orguljašica. Na repertoaru imaju probrane

mise i pjesme gotovo za sve svetkovine i blagdane liturgijske godine. Povremeno, vrlo rado, požrtvovno i uspješno nastupaju i izvan svoje župe. Na probe do- laze redovito dva puta tjedno.

Kao nagrada za tu njihovu požrtvovnost organizi- ran je koncem srpnja ove godine 6-dnevni put u Ita- liju. Pod vodstvom župnika i kapelana pošlo je 40 članova zbora. Posjetili su Veneciju, Padovu, Firencu, Pizu, San Marino, Ravenu i Trst. U Padovi su u kapu- cinskoj crkvi na grobu o. Leopolda Mandića imali pje- vanu misu, a u bazilici sv. Antuna otpjevali dvije zborne pjesme. Orguljašica s. K. Dominković je na orguljama odsvirala jedan preludij. Prvog dana svog boravka u Firenci imali su pjevanu misu u katedrali (iza glavnog oltara), a drugog dana u S. Croce, crkvi oo. Konventualaca i mauzoleju talijanskih velikana kulture.

Umorni, ali zadovoljni, puni lijepih i dragih do- mova vratili su se 30. srpnja u Vinkovce, gdje ih je već u nedjelju uoči Velike Gospe čekalo otvorenje glavnog hodočašća u Aljmašu, značajnom slavonskom svetištu Majke Božje, na kojem su svojim pjevanjem stvorili pravo raspoloženje sakupljenih hodočasnika naše ravne Slavonije.

Dr Đ. M.

ORGULJAŠKA PRAIZVEDBA U DELNICAMA

U predvečerje Ivanja, 23. lipnja 1977., skupili su se mnogi građani i vjernici u delničku župnu crkvu sv. Ivana Krstitelja gdje je Nikola DOGAN, slušač papinskoga sveučilišta Gregorijane u Rimu i glazbe- nik izveo svoj prvi koncert na novim orguljama. Pu- na crkva slušatelja pozorno je slušala izvedbe kao i popratne riječi koje je uz pojedine skladbe govorio Marijan ŽAGAR, također slušač istoga sveučilišta u Rimu i domaći goranski sin. Izvedba je počela u 20 sati nakon pozdrava i zahvale Stanka KOVAČIĆA, župnika koji je pozdravio sve nazočne i posebice se zahvalio svima darovateljima koji su pridonijeli na- bavci novih orgulja.

I.

Za predblagdansku večer Nikola Dogan je izabrao skladbe starih majstora i razdijelio je izvedbu u dva dijela:

I. dio

Johann Christian Heinrich RINCK: *Preludij*
Albert Augustus STANLEY: *Igra za dva lovačka roga*
Heinrich WENZEL: *Božićna fantazija*
Domenico ZIPOLI: *Pastorale*
Georg Friedrich HANDEL: *Largo*
Johann PACHELBEL: *Fuga u d-molu*

II. dio

Johann Sebastian BACH: *O dođi draga smrti- koral*
Johann Sebastian BACH: *Herzlich tut mich ver- langen*
Johann Christian Heinrich RINCK: *Uskršnuće*
Felix Bartholdy MENDELSSOHN: *Arija*
Tarquinio MERULA: *Capriccio*
A. HESSE: *Grave*

Izbor skladbi bio je usklađen s mogućnostima or- gulja i svirača te primjeren slušateljstvu koje se prvi put u goranskom središtu našlo na ovakvom skupu.

U nizu skladbi J. Ch. H. Rinck i J. S. Bach našli su se sa po dvije a ostali sa po jednom. Po sebi su sve skladbe dopadljive što je za ovu i ovakvu zgodu bilo značajno. Slušateljstvo je pozorno pratilo svira- nje i opći dojam je bio dobar. Međutim, ni Rinck (je-

dan od najistaknutijih orguljaša na prijelazu iz 18. u 19. stoljeće), niti J. S. Bach nisu sretno predstavljeni izvedbom. Naime, u punoj crkvi skladbe spomenutih skladatelja nisu odjekivale onom ljepotom i snagom koju je glazbenije uho očekivalo. Razlog tomu je djelomice u orguljama koje nakon postavljanja u crkvi (krajem studenoga 1976.) nisu zvučno provjerene i usklađene za ovu priredbu. (Neki su registri kasnili, a pedale su neke bile izvan uporabe. Treba znati, da u delničkoj crkvi vlažnost i toplina zraka silno djeluju na osjetljivo glazbalo kao što su orgulje.)

U cjelini je orguljaška praižvedba pružila doživljaj i ugođaj neposredne čuvstvenosti i misaonosti (*Bach*); polet, vedrinu i radosnu raspoložnost (*Händel*); skladnost i jasnoću fuge (*Pachelbel*); elegičnost i zanos (*Mendelssohn*); gipkost i ugođaj lijepe skladnosti (*Zipoli*).

Nikola Dogan je za svoj prvi nastup u Domovini izabrao kraće skladbe i svojim sviranjem je pridobio slušateljstvo pa će mu to sigurno pomoći da nastavi radom te da vježbom i studijem obogati i usavrši svoje sposobnosti.

2.

Orgulje nisu nepoznato glazbalo u Delnicama. Prema podacima koji su sačuvani u SPOMENICI *delničke župe može se utvrditi, da su ove nove orgulje zapravo treće po redu koje su bile do sada u župnoj crkvi.*

Vijest o prvim orguljama je zabilježena u *Spomenici*: »God. 1837. smještene bijahu orgulje nabavljene u *Mletcima*, a građene po nekom *Bazzanu*. (Usp. DELNICE, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1975, str. 26).

O drugim orguljama zabilježio je Antun RIGONI, poznati delnički župnik početkom ovoga stoljeća: »Stare orgulje iznevjeriše; zub vremena i njih pohodi. Svaki je popravak na njima beskoristan...« Dotraja-le orgulje zamijenjene su novim; imale su 14 registra. Gradila ih je tvrtka Josipa *Bradla* u Mariboru. Postavljene su u crkvi 19. svibnja 1907. Prvi je na njima igrao Robert *Weibel*. Cijena od 5500 kruna je isplaćena u potpunosti tek god. 1910. dobrovoljnim prinosima župljana. (Usp. DELNICE, str. 30).

Konačno, nove današnje orgulje naručene su u proljeće god. 1975. u povodu 150. obljetnice župne crkve. Gradnja je počela 2. rujna 1976., a postavljene su u crkvi 25. studenoga 1976. Iste godine na ponočki ih je blagoslovio Stanko KOVAČIĆ, domaći župnik. — Orgulje su pneumatične, imaju dva manuala i 16 registra. Orguljar je Anton JENKO iz Ljubljane — Sentvid. I ove orgulje su nabavljene prinosima vjernika.

x x x

Nove, lijepe orgulje veoma ugodna glasa ponos su Delničana i njihova župnika, ali one će nakon praižvedbe u predvečerje Ivanja jamačno okupljati sve koji rado svračaju u crkvu željni čuti lijepe i dobre skladbe velikih umjetnika. U pastoralnom radu orgulje sigurno mogu pomoći da se župska zajednica češće nađe na skupu i poznata u susretima veoma potrebnim suvremenom osamljenom čovjeku.

Ante SEKULIĆ

V. SMOTRA KLAPA »SENJ 77«

Ove je godine u Senju održana 16. kolovoza peta Smotra klapa »Senj 77«, koja je trebala biti prekretnica u petogodišnjem radu ove ljetne priredbe. Naime, ovaj put nisu samo sudjelovali pjevački sastavi, muški ili ženski, u stilu tzv. klapa, nego su nastupili i gosti koji su donijeli dopune proširenjem rasporeda plesom i zbornom glazbom. Tako su nastupili (redom izvedbe): klape »Kastav«, »Rab«, »Fijolice« (Senj), »Novljani«, zatim društvo »Danica« (Pasjak-Žejane), koji su kao gosti bili zastupani pjevačima, sviračima

na narodnim glazbalima i plesačima, slično kao društvo »Ilija Dorčić« (Novi Vinodolski) koje je imalo šire folklorno obilježje; zatim »Fortica« (Senj), »Umaga«, »Čepriji« (Pag), »Crikvenica« i gosti iz Slovenije Muški pjevački zbor iz Podvelke, Radlje ob Dravi. Predviđeni sastavi iz Buzeta, Hreljina, Bribira i Umaga (»Histri«) u posljednji čas su odustali.

Svi sastavi, osim gostiju, izvodili su po dvije popijevke, što je bilo predloženo prilikom sastavljanja rasporeda za ovo ljeto, da bi se time izbjegla izvjesna monotonija koja se, s obzirom na obilježje klapskih popijevaka, često nameće. Slušatelji su najbolje primili pjevače iz Kastva, Raba, Umaga, Crikvenice i Novalje, kao i goste, ali i drugi mogu također biti zadovoljni s obzirom na prijam slušatelja. Sama smotra je djelovala prilično cjelovito iako još uvijek koncepcijski nejasno.

Govoreći o koncepciji kao najvažnijem elementu priredbe već je u pripremi ove smotre bilo zacrtano, da ona ne smije biti »loša imitacija Festivala klapa u Omišu« i da je ona organizirana sa svrhom njegovanja popijevke, glazbe, plesa, narodnih običaja i nošnje u istarsko-kvarnesko-goransko-ličkom području, a premda su ti krajevi prilično raznorodni ima dosta zajedničkih crta koje ih mogu povezati na ovakvoj zajedničkoj priredbi kao odrazu narodne seoske i gradске umjetnosti zapadne Hrvatske i sjevernog Hrvatskog primorja uz krajeve bliskog zaleđa koji gravitiraju prema obalnom pojasu. Da bi se istakla osebnost ovog narodnog glazbenog izraza predloženo je, iako još neusvojeno, da se naziv »Smotra klapa Senj« svakako promijeni kako bi sadržavao opći smisao priredbe. Navedeno je, da se dade naziv »Smotra pjevačkih družina« (ili družba), ili »Smotra narodne pjesme i folklor Istre i Hrvatskog primorja«. Međutim, kako ni jedan od ovih naziva ne izražava točno koncepciju smotre, možda bi naziv »Smotra narodnih glazbenih i plesnih družina« s podnaslovom »kvarnesko-istarsko-goransko-ličkom područja« (KIGL) ili kraće »Zapadne Hrvatske« ili podnaslov dati prema sudionicima, što znači, ako iz jednog kraja slučajno ne dođu predstavnici, ne treba ih ni spominjati. U tom naslovu tj. »Smotra narodnih glazbenih i plesnih družina« (ev. zapadne Hrvatske) u pojmu »glazbeni« bili bi uključeni svi pjevači i svirači, a na drugom pojmu »plesni« narodni plesači u što bi naravno bile uključene narodne nošnje, a to bi davalo vizuelnu život i obilježje pojedinih krajeva. Premda pod pojmom narod obuhvaćamo građane i seljake, smotra bi, ako je jednostupna, morala u prvom dijelu rasporeda imati šire, pučko obilježje, s pjevanjem i plesom, a u drugom dijelu gradsko obilježje, s uniformiranim građanskim odijelima ili odijelima naših ribara, mornara odnosno radnika, kako su to neki i do sada primjenjivali. Tako bi se osjetila širina narodnih slojeva, a ujedno i označile izvjesne granice, koje, silom životnih uvjeta, ipak razdvajaju dva umjetnička izraza (seoski i gradski) istog naroda. Možda bi raspored trebao biti po redosljedu tako složen, da počne s onom sirovom, ali privlačivom pučkom umjetnošću, da zatim prijeđe u onaj izraz koji nije ni seoski ni gradski, tako inače značajan za naše primorske gradiće i da završi onim tzv. gradskim folklorom što se razvija u većim gradovima koji su u bližoj vezi s gradskom kulturom, što će sve skupa dati pečat izvornosti i obilježja ove, zapadno-Hrvatske sredine. Preporuka da se na ovu smotru uvedu i narodna glazbala uz građanska (gitare i mandoline) također ima svoju vrijednost, što se ovom prilikom vrlo uvjerljivo pokazalo na nastupu gostiju iz Pasjaka i Novog Vinodolskog, (istarska tambura, sopile, mih i dr.). Narodni plesovi uz to, s jedne strane seljački, a s druge strane građanski, što su se još sačuvali u našim primorskim gradićima, samo bi pridonijeli šarolikosti i zanimljivosti cijele priredbe. Svakako da bi pri tome bila osobito važna stručna suradnja muzikologa i etnografa, kako bi i u stilskom pogledu Smotra bila besprijeekorna, a da se i dosadašnji propusti uklone.

Vladimir FAJDETIĆ